

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милостя і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошені звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Росія на розпутті.

(+) Останні вiсти, які наспіли з Росії, вказують неминучо на се, що велике царство опинило ся на розпутті, що для Росії наблизила ся рішуча хвиля, в котрій підготовляють ся зовсім необчислимі події. Тепер має нарешті рішати ся боротьба між самовладою а народним заступництвом, між царем а думою.

Зараз в першій тижні після скликання державної думи ухвалено там адресу до Корони, в котрій вимагано поруки для конституційного розвитку російської держави, а іменно загальної амнеції, знесеня смертної кари, міністерства одвічального перед думою, рівноправности всіх горожан і народностей і хліборобської реформи. Цар не прийняв однак сеї однодушно всіма 457-ма послами ухваленої адреси, а Горемікин у відповіді на адресу відкинув домаганя загальної амнеції.

З того часу почала ся боротьба між царем а думою і ся боротьба заострювала ся з кожним днем. «Подайте ся о відпустку», кликали зворушені послы до міністрів в думі, оклик «кати, розбишаки» роздавав ся, коли військовий надпрокуратор Павлов виступив на мовницю, а по широкім царстві що раз грізнішим поломінєм вибухали по всіх усюдах бунти, атентати на губернаторів, поліцмаїстрів, хліборобські ворохобні, бунти війська. Те-

пер наблизила ся рішуча і грізна хвиля і з напруженем весь світ викидає, чи може роздасть ся важке слово, котре буде в силі втихомирити і заспокоїти оправдані домаганя народних заступників, чи дійде до ще грізнішого заколоту і ворохобні необчислимої з наслідках.

Цар огірчений супроти думи, а також дума невдоволена. Коли бо в пам'ятній хвилі в зимовій палаті приймав цар державних достойників і членів думи і відчитував їм престольну річ, в котрій обіцяв берегти ненарушимо ново введenu інституцію, засвітало Росії заране нової свободи, самодержавне царство мало уступити місця конституційному. Певно, що не радо згодив ся на се цар Микола II., правнук сего Миколи, котрий вважав своїм посланництвом згноблене всяких вольнодумних змагань в Європі, а син того Александра III., котрий всіма способами насильства придушував свободолубні пориви російської суспільности. Конституційні уступки зробив цар Микола II. приневолений по страшних поразеннях в япанській війні, щоби втихомирити зворушену Росію, де по всіх усюдах вибухали страйки, а перед брамою Кремлю убито в. кн. Сергія, де Чорноморська фльота підняла явний бунт а в Польщі і прибалтійських провінціях вибухла справдешня революція. Не було иншого способу втихомиренья, як надане конституції. Тепер рад би цар взяти все те назад, що від него вимушено, позаяк він

бачить, що все ще нема кінця убиствам генералів, губернаторів, поліцмаїстрів, що ворохобня щирить ся що раз дальше.

Але й дума невдоволена. Хоч як се поважне тіло, однак не має дійсної сили, бо не повело ся їй осягнути ані одного з піднесених там домагань, так що она може дуже широко розправляти, але нічого з сеї постанов не входить в жите. Там то особливо революційні члени думи намагають ся приєднати для себе головні доси підпори царства — військо і селян. Вже й ті головні підпори самовлади захитані, а бунти проявляють ся в найблизшій окруженю царським. Сторонництва думи намагають ся крім того приєднати і селян, бо міщанство в Росії занадто слабе, щоби могло само перевести велику політичну боротьбу, бо міщан числять загалом 15 мільонів, коли тимчасом число селян сягає 115 мільонів. Дума числить отже на селян, котрих хоче приєднати для своїх змагань. В сій хвилі отже веде ся і буде рішати ся велика боротьба о владу між самодержавем а думою. Від висліду сеї боротьби в найблизшій будучині буде зависиме щасте або нещасте мільонів населеня Росії.

Угорські радикали.

Не тільки на нашій Рутенії виводять ся аматори витяганя готових голубців з горшка, що то пристають зі своєю «ре-

О П И Р.

(Дальше).

Пилип став розпитувати про місце смерти так, начеб про нічо не знав, а при тім такий удавав сміток, начеб стратив найбільший скарб. Ідїть, Пилипе, за цвинтар, там нині приїде комісія повітова. У селі зробив ся великий рух. В одній хвилі рознеслось по хатах. Старі і молоді говорили про загадочну смерть Пилипи, про комісію, та про Пилипа, котрого всі боялись, як огню.

Заїхала комісія на місце нещастя. Люди заглядали крізь тин. Молоді повилазили на дерева поблизькі, щоби в той спосіб наситити свою цікавість. Комісія вкінці орекла, що смерть наступила в наслідок надмірного тягару команиці. Пилип ходив по селу, на руках з дитиною та зойкав над єї долею.

Старі кумошки сиділи під тином цвинтаря, та говорили о висліді комісії. Одні говорили, що Пилипи мала жити

еще двацять літ а инші, що більше. Пилипу похоронено. Пилип все не занебував свого ремесла.

Коли виходив на жир, то дитину привязував. Люди єго оминали а коли він війшов у чюю хату, — то єго зі страху гостили сиром, маслом, чим кого стало.

Так минув рік від смерти жінки. В селі призабули на Пилипу а кождий став більше займатись иншими новішими подіями села.

Пилип знова став обдумувати над способом, якби позбутись малої дитини. Она єго вязала, не був вільний, бо все мусів заглядати у хату, щоби дитину забавити.

А кілька разів взяв єї на руки, тільки разів ставав образ жінки перед єго очима.

Єго совість, хоть як була індиферентна, все таки стала ворухитись. Чув якийсь тягар на серцю. Ходив як не свій докруги своєї хати, оглядав єї та застановлявсь, чи не будоб добре єї продати.

Але хто єї купить. Все порошно а до того єго боять ся. В тім шибнула єму гадка пустити домівство з димом і в сей спосіб звільнитись від всяких зобовязань зглядом неї.

II.

Дні липневі були горячі. Все висхло. Навіть бадилля хопти, що буйно виростло докруги хати, стало вянути. Огонь колиб вибух, знищив би в одній хвилі, так щоб і слїду не стало. Він став собі представляти, як огонь буде взноситись високо, високо, — який то гарний вид буде в селі, як тужливо забовкає звін а вже найбільш єго тішив образ тих, що з коновками муть летїти на ратунок. Так ходив докруги хати до пізної ночі. Відтак натягнув шапку на голову і одним почерком сїрника рішив долю своєї хати і дитини.

(Конець буде).

форматорскою критикою там, де другі положили основи, напрацювавшись довгі літа. Таке саме зложило ся і в Угорщині, де против національного правительства, що недавно тому виборило такі важні концесії для ідеї самостійности малярської держави, повстали ріжні забуті таланти і політики. Закидують кабінетови Векерлього, в яким засідають найвиднійші, неустрашимі борці, як Кошут, Апоні і др., що се синекуристи, які дірвавши ся до влади готові зрадити народну справу. Очевидно, що се є клевета, на яку може здобути ся тільки безсоромна несовісність амбітних, а завиєних невігласків. На їх адресу міністер просьвіти гр. Апоні дав вельми крепку відповідь в повній палаті угорського сойму, а передвчера виголосив на бенкеті своїх виборців в Будапешті ось яку промову з нагоди піднесеного тасту:

Коли я вправді не можу почванити ся сталевною констеквенцією Белі Барабаша, який від самого початку був ісповідником 48-го року, то прецінь можу признати собі консеквенцію в еволюції в ніколи не цофаючим напрямі здобування національних прав. Темні личности недавної минувшлї, личности, яких найревнійшим змаганем повинно би прецінь бути, щоби їх покрито забуте, повилізали зі своїх сховків і мають досить безличности, щоби підносити обвинення против мужів, які стояли на чолі національної борби. Они є досить очайчущні на се, щоби весь народ брати на глум. Они важать ся твердити в своїх часописях, що ми зrekli ся своїх принципів, покинули наші національні домаганя, зрадили національні права і Відневи доставляємо жовніра, щоби лишень удержати ся при власти. (Бурливі протести. Оклики: Се брехня!) Отже як духи в своїх лихих починах не усипляє ніколи, так не повинна також і правда попадати ніколи в знесилу в своїм сьвітлім ділі! Тож правдою є, що табор, на якого чолі стоїмо ми недостойні (живі протести: Неправда, достойні! Зовсім заслужено!) ніколи і нігде не зрік ся прав народа. Ніколи ми не допустили ся зради тих прав. Не тому ми переняли правительство, що немов то думали, що народ буде міг в даних тепер рамах повно і цілковито розвинути ся; тільки яко перехід ми уважали сі рами і тільки на час сего перехідного періоду відложено борбу за національні права. Однак остаточно ми думали, що се лежить скорше в інтересі народа, щоби підчас сего переходу провід справ повинен лежати в руках сих, які кермували національною боротьбою, як в руках тих, що народ вели назагібіль (оваційні оплески і признаня).

Надія Росії на Австрію і Німеччину.

Від часу чорноморської револьти на «Потемкинї» не було такого поганого, антипатриотичного вчинку в цілім революційнім руху в Росії, як ось тепер. Та тільки, що тепер сей вчинок вийшов не від самого правительства, яке в своїм о-

фіціальнім органі «Россія» заповідає, що для усмирення бунтів, особливо аграрних, буде мусіло звернути ся до Австрії о оржну інтервенцію. При тім наплела «Россія», що в Австрії роблять ся в тій цілі вже приготовления, а в Галичині стоять три корпуси, готові кожної хвилі до вступлення на російську територію. Се стане ся на виразне жаданє Росії та колиб аграрний рух з України переніс ся до Галичини.

Розуміє ся, що на сім поганім донесеню нема ні слова правди. З австрійської сторони поспішено здементувати се зі всіх сторін. Так само і в Німеччині глядять на сю квестию через призму небіщика Бісмарка, який висказав ся, що уговтуване російських розрухів не вартне гузарських та кирасиєрських костий. Але сам факт такого донесеня офіціального російського органу прямо обурив цивілізований сьвіт своїм недостатком всякої етики і достоїнства. Ось що пише на сю тему N. fr. Presse, здементувавши вперед правдивість поданої «Россії» вістки:

Донесенє «Россії» є прецінь надзвичайно важним симптомом пануючого в Росії замішаня. Чи можна подумати, щоби яка австрійська часопись, навіть хотий би в услівній формі, заповіла можливість інтервенції чужої держави в нашім краю і вказувала способом свого представлення, що ся гадка ніяк не збуджує в ній сильної якоїсь відрази? Се є виключене в здоровій державі, а при тім не думаємо про перепони прасового закона, але про повстанє цілої суспільности против такого предложеня або против заповідженя єго, коли рівночасно не долучено як найрішучійшого протесту. Однак про таке застереженє «Россії» нічо не доносять з Петербурга, а се вказує, як дуже круги, що інспірують офіціальну часопись, стратили рівновагу, як далеко поступила політична деморалізація та які божевільні думки можуть виринути межи приклонниками абсолютизму в Росії».

З державної ради.

На вчерашнім засіданю палати послів відчитано повідомленє президента міністрів, що цофає правительственну продлогу в справі квоти на 1906 рік. З черги відчитано внесенє пос. Сьвертні в справі підвишеня найменшої платні вільної від екекуції для державних урядників до 2.400 К. Пос. Ко с вніс інтерпелляцію в справі поведеня старости в Бібрці супроти хліборобських страйків. Пос. Брайтер інтерпелює що до відносин в фабриці тютюну в Винниках, в справі урядованя старости Франца у Львові і в справі підвишеня платні і стабілізації державних слуг в парламенті.

Дальше ведено дискусію над удержавленем північної залізничї. Промовляли пос. Сьвертня і генеральні бесідники пп. Зоммер і Уджала, почім палата переказала предложу залізничї комісії.

По ухваленю без дискусії закона о похатництві так, як пропонувала палата вельмож і закона про зміну деяких постанов дисциплінарного статута адвокатів, промовляв пос. Шептицький яко ре-

ферент проєку закона о забезпеченю приватних урядників. Проєкт ухвалено.

При дискусії над запомогами для околиць навіщених елементарними нещастями промовляли пос. Штайнер, ке. Пастор і Козловский. По замкненю дискусії ухвалено веї наглячі внесеня в запомогових справах (між иншими пос. Барвіньского, д-ра Гладішовского і тов.) переказати правительству до полагдженя.

По відчитаню довгого ряду інтерпелляцій президент Кайзер замкнув засіданє о 9. год. вечер і заповів, що про найблизше засіданє палати повідомить послів листовно.

Під хвилю вакацій.

Дві хвилі в році звертають більше нашу увагу на питанє шкільне, питанє вихованя молодіжи, а се кінець і початок року шкільного.

Тисячі родин витає з кінцем року шкільного своїх дїтвй, повертаючих зі шкіл, та призадумує ся над їх будучностю, а з кінцем вакацій висилає їх з новими надїями, не жалув накладу грошей і праці, аби лишень вивести їх в «люди».

Сі тисячі родин се частина народу, звязана через свої діти зі школою і займаєсь нею о стілько, о скілько сама розуміє єї устрій, сьвітлі і темні єї сторони, в значній часті не здає собі справи зі стану устрою, приймає пасивно всякі зміни, не впливаючи майже в нічім на хід змін, на потребу реформ, а обмежуєсь нераз на обговорюване найбільше впадаючих в очи справ в кружку сусідів, приятелів та знакомих.

Сотки тисячі родин шле знов свої діти до шкіл народних. Звязані они рівнож зі школою через свої діти, до котрої посилають через шість а нераз і більше літ, а посилають одні з почутя потреби осьвіти, але значна більшість повинуючись законуви.

Видимо, що школа народна і середна вяже днесь перозірваним узлом нарід наш, а круг єї впливу ширшає з кождим роком, напрям єї вихованя і подаваної науки вриваєсь щораз різкійше в тіло народу, — творить нове поксліне.

Скоро школа сталає днесь так важним, скажім, перворядним чинником в житю кожного народу, а вплив єї є наперечно могучий, скоро школа середна звязала тисячі родин, а школа народна сотки тисячів нашого народу, пригляньмоєсь о, скілько наша суспільність займаєсь сею інституцією, єї устроєм поза межою пасивного посиланя дїтвй до неї.

Висловом занятя ся нею моглиб ми уважати гуртованє суспільности в товаристві цільнім, чи як оно до тепер у нас офіціально зовесь педагогічним, бож другого не маєм, бране участі в обрадах єго, поміщуване спостережень своїх додатних і уємних в єго органі, або в видавництвах, а що обєм єго є поки що за малий, оголошуване їх в инших часописях, бране участі в конференціях виділових сего товариства, котрих вислідом булиб ухвали поміщувані в органі сего товариства.

Се одинокє наше товариство шкільне о широких рамах статутowych повинно згуртувати веїх сих родичів, що пліють діти свої до шкїл, що звязані є зі школою і веїх людей сьвідомих, котрим добро народу лежить на серци.

Коли однак глянемо на списи членів з поодиноких повітів, мусімо прийти до уємного висновку, що або нема розуміня, у многих навіть з інтелігенції, заданя сего товариства, розуміня цілий і ваги або байдужність. Не-хай не буде ся альтернатива во гнів шановним читачам, бож пишемо се зовсім обективно але инших причин годі додуматись.

Товариство шкільне се не є заводова організація самих учителів, хотий перечити се-

го не можемо, що доки не витворили учителі особної організації «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок» многи мало обзнакомлені з сим товариством за таке во мали. Товариство шкільне (педагогічне) гуртувати має всіх членів нашого народу, котрих добро во лежить на серці, займається оно має шкільництвом нашого народу, во устроєм, вказувати потреби і лихі сторони, стреміти до усунення їх.

Скоро є у нас таке товариство, то святим і першим обовязком кожної свідомої одиниці стати во членом, брати участь після сил в во працях.

Нарід, що не дбає о свою школу від нинішню добу, сам себе засуджує, дає вислів рівнодушного. Гляньмо на братів наших на Буковині, або за кордоном! як пильною у них справою стала школа, питанє шкільне і як при першім блеску свободи питанє се вивели і поставили во між перші домаганя.

Питанє шкільне стояти має і у нас на першім місці, бо ж і у нас на сїм поли много є до діла.

Доки се наше одиноке товариство не згуртує тисячів, доки розуміє ваги школи під теперішню хвилю не обійме широких во кругів, доки річево і всесторонно не розсїлимо сего питаня, доти подивчатись мусимо з замітом і то справедливим, що мало робимо для будучности свого народу, не запевнимо собі впливу на во.

В сильній праці около придбаня прав для свого народу не можемо поминати сего питаня.

Аби дати примір запобігливости других народів на сїм поли, не підємо аж до Німців і Чехів, але возьмім сусідів Поляків. У них перед десятками літ одивоче товариство педагогічне — рівнобіжне з нашим розпалося на дві часті, а то товариство педагогічне, що гуртує польську суспільність і учителів шкіл народних і друге товариство учителів шкіл висших (розумій середних і висших), та Товариство школи людової, котре під нинішню хвилю розвинulo живу акцію в збираню фондів на дар народовой і обертає їх на закладанє шкіл навіть по присїлках, численні видавництва, посвячені справам шкільним, товариства, бібліотеки народні і проєкт проф. др. К. Твардовского завязаня «Краєвої Ради педагогічної» (гл. Muzeum, річник XXII, том II, зошит I).

Перегляньмо справи шкільні порушувані на засіданях сих товариств, в видавництвах їх, в пресї, а признати мусимо живу працю, ведену ідейно, програмово. Порівнаймо тепер нашу вправді значно ширшу, чим давнішими літами працю на сїм поли з працею сусідів на тім самім теренї, а признати мусимо, що позостаємо позаду.

Еволюція така не приходить нечаяно, не дасть ся викликати ударом чародійної лі сочки, не дасть ся перевести при скудних доходах материяльних, а вимагає постійної муравельної праці, запобігливости і невтомної енергії.

(Конець буде).

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат. Панкратія; римо-кат. Марії Магдалини. — В понеділок: руско-кат. Антонія печ.; римо-кат. Аполінарія. — Вторник: руско-кат. Ольги кн. р.; римо-кат. Христини муч.

— Дальший репертуар руского театру в Підволочиснах. (Саля сторожи огневої. Початок точно о 8 вечером. — Білети продає залізнична реставрація):

В неділю дня 22. липня с. р. «Чорноморці», народна опера в 3 діях, музика Лисенка; — Ві вторник 24. липня «Мішани», сцени з сімейного життя в 4 діях М. Горького. — В среду 25. липня передшлюбний бенефіс п. Дикова «Хата за селом», народна драма зі співами і танцями в 5 діях, перероблена з повісті І. Крашевского. — В четвер 26. липня

«Весіле при ліхтарнях», оперетка Офенбаха, і «На сіножати», народна оперетка Яновскої. — В суботу 28. липня «Урієль Акоста», трагедія в 5 діях Гюцкова, в перекладі Л. Лопатинського. — В неділю 29. липня «Ой не ходи Грицю на вечерниці», народний образ зі співами і танцями в 5 діях Александра і Старицкого.

— Поділ школи ім. Шашкевича у Львові. Депутация зложена з дра Федака, дра Колесси і о. Стефановича була оноді у президента міста п. Михальского і представила єму жаданя львівських Русинів що до поділу рускої мішаної школи ім. Шашкевича на мужеску і дівочу. Депутати зазначили головно тісне і невідповідне уміщенє школи, котра не може помістити всеї зголошуючої ся молодіжи, некорисний вплив, який веде лучене разом хлопців і дівчат в такім будинку, недостаточне вихованє дівчат із сторони мужеских учителів і змушуванє учениць по скінченю III. класи лишати руску школу і продовжувати науку в польських школах, — виказали дальше, що польські міські школи вже розділені, а ввіймок творить лиш руска школа, та зазначила, що велика більшість руских родичів не може при таких обставинах посилати туди своїх дівчат, і через те львівські Русини формально не мають у Львові школи для своїх дівочок. Вкінци домагались, заки справа поділу школи буде у властивій дорозі полагджена, отвореня по вакаціях окремих дівочих відділів для I. і 2. класи в особнім будинку. Президент міста признав теперішнє поміщенє рускої школи справді дуже невідповідним і з морального огляду некорисним, та обіцяв вглянути в те діло. — Рівночасно зложено в сій справі основний меморіал, на котрім находилось близько 800 підписів львівських Русинів.

— Доктори господарства. Wiener Ztg. оголосила розпорядженє міністерства просвіти і міністерства хліборобства в справі строгих іспитів в хліборобській академії у Відни (Hochschule für Bodenkultur). Хто би хотів осягнути титул доктора господарства (управи землі — Bodenkultur), мусить предложити наукову розправу і зложити устный строгий іспит (ригороз), котрий не сьміє довше тривати як дві години. Іспит той має розпочинати ся від предложеної розправи: розтягати ся переважно на головні групи фахові хліборобного лісного і культурно-технічного господарства, з котрих взята тема до письменної розправи, або до котрих стоїть найближше. Головні групи фахові є: з рільного господарства: наука про управу рости, наука про годівлю худоби, наука про веденє господарства рільного; з лісного господарства: наука про лісну продукцію, наука про веденє лісної господарки, лісове інженерство; — з культурної техніки: культурно-технічне будівництво водне, геодезия. Кандидат, що выдержить ригороз, дістане титул: «Доктор культури землі».

— Нові пушки. Члени австрійскої і угорскої делегації у Відни оглядали оноді в арсеналї нові гармати, які показував їм ген. Кропачек. Ті нові гармати є лекші о 52 клгр. від австрійських давних, від італійських о 22 клгр, а від росієських о 62 клгр. Хоч они вилиті є з бронзу, то можуть служити до 2.000 вистрїлів і дають 15 до 20 стрїлів на минуту, коли давніші могли вистїлити лише 5 або 6 разів на минуту. До того несуть на 9.000 метрів, с. є о 3.000 м. дальше, як доси уживані гармати.

— Іспит зрілости в гімназії в Станиславові відбув ся від 3. до 10. с. м. під проводом дир. дра Томашевского зі Львова. Іспит здали: Бернштайн Як., Бльох Х., Бозовский Василь (з відзнач.), Бучинський Ярослав, Хауер Вув., Ціховский Л., Ціліньский Ал., Фіхман Из., Горчинський Ем., Гафтер Из., Іванків Д., Яцковский П., Яцкевич Юл., Кавфман Из., Кюлогман А., Комаринский Р., Краутгамер А., Левнер Н., Куке Ал., Мануляк Володимир, Марель А., (з відзн.), Медон Л., Мишкевич Володимир, Палїв Ем., Переволоцкий Володимир, Рап Бен., Роттер Каз., Равюк Ем., Сїлецкий Володимир, Сїтек Й., Щербак А., Токарський Лукіян (з

відзнач.), Вайсельбергер Т., Заславский Ел., Цукерман Вольф (з відзнач.), Бергнер Н. (екстерн). І публичний ученик і І екстерніст відступили від іспиту, 7 ученикам публичним дозволено поправити І предмет по феріях.

— Хліборобські страйки. Польські часописи подають обіжник намісника до старостів, виданий з початком сего місяця. Сей обіжник має так звучати: «Я видав вже панам старостам ради і порученя, як поступати супроти ширшаючого аграрного руху, котрий поважно грозить спокоеви і публичному порядку. Реасумуючи мої порученя, пригадую вам, що задачею правительства є передовсім запорука свободи і безпеченства майна, аби робітний нарід не упав жертвою насильства і міг спокійно заробкувати, що є основою добробуту краю. До того служать поліційні зарядженя, які відповідно до обставин належить примінити. Належить однак конечно, аби все населє чуло, що найде безпечність і охорону перед насильством одиниць. Неменше важною задачею є охорона непросвіченого населєня перед несовісною агітацією з ріжних жерел а яка не оглядаючи ся на дійсне добро населєня стремить до викликаня суспільної борби в політичних цілях, не перебирає в средствах і пераз дуже сильно переступає законні межі. Тому обовязком правительственных властей є берегти закони і потягати зі всею строгостию до одвічальности тих, котрих діяльність суперечить з законами, а заразом просвічати населєня, аби не давало ся звести небилицями і брехнями, якими агітатори часто послуговують ся. Деж доходить до задирок межі працьодавцями а службою або робітниками на економічнім підкладі, там може власть з успіхом підняти ся посередництва і через доведенє до угоди зарадити поважнішим наслідкам. Дятого при кождім непорозумію треба основно провїрити, чи уїпр зі сторони робітників є наслідком агітації, чи походить зі змагань до поправи зарібку. В другім випадку треба дослідити, чи жаданя є пересадні, чи в даних условинах мають яке оправданє. Если би ви признали, що справді денедє жаданя робітників опирають ся на справедливих основах, то сейчас відповідним способом подбайте, аби працьодавці зробили скорі уступки в межах розумної а справедливої господарки. Де власть дає як найдальше сягаючу охорону властителям, аби без перепони могли зібрати свій добуток, там також має право жадати, аби через відкидуванє справедливих домагань робітників не утруднювано успокоюючої акції. Треба також уважати, аби офіціялісти, економі ітд., яким надужитєм аби невластивим поведєнем не дали причини до слушного невдоволеня людей. В тім дусї я мав вже не одну нагоду письменно і устно давати ради панам старостам, а нині пригадую мої замітки, бо горячо бажаю, аби управителі повітів приєднавши собі довіре людю, доказали, що потрафлять ним заопікувати ся, де лише буде треба. Я мав також нагоду пересвідчити ся, що много панів старостів, зрозумівши в той спосіб свою задачу, уміли з хісном для добра повіта працювати».

— Ріжні вісти. Вінчанє п. Михайла Дороцкого, укінченого богослова, з п.ою Оленою, донькою бл. п. о. Петра і Кекилії з Чичловичів Тустановичів, відбуде ся дня 24. липня с. р. о 6. год. вечер в парохіяльній церкві в Лубній (поч., ст. тел. і зел. Динів). — Залізничий рух особовий на шляху Самбір-Сянки, де настала перерва наслідком повени, привернено нині. Подорожні будуть на тім місці пересїдати до другого поїзду. Товаровий рух ще замкнений. — Окружний шкільний інспектор Франц Говорка у Львові дістав титул шкільного радника. — На вчерашних заг. зборах «Гал. карпатского тов-а нафтового» у Відни прийато білянс за минулий рік, в яким було 631.000 К страти.

— Страйк на рос. Поділю. На російськїм боці Збруча в сумежи борцівского повіта вбухли далеко грізніші хліборобські страйки як в Галичині. Каменеца «Подолія» доносить з с. Приворотя, що на просторі між Збру

чем а Дністром, о скільки дописувателевизвісно, страйкує 14 сіл. Селяни звичайно збирають ся на нараду і рішають не робити за менше як за рубель денно; потім йдуть до двора або на фільварок і прогонять службу. Денне лишают пастуха і візника. Часто мусять сам дідич запрягати коні а економи пають худобу. В деяких селах не вільно навіть селянам наймати чужих робітників. В селі Бодачівка наняв війт на роботу до 30 десяти своєї землі робітників з сусідного села. Місцеві страйкарі прогнали женців, а віита набили. Виїмок що до платні становить лише духовенство. У сьвящеників роблять селяни як передше за 30—35 копійок денно або за 8-ий та 9-ий сніп. По селах, де вибух страйк, перебувають драгони і піхота. В с. Чабанівці військо жадало від громадської старшини видачі агітаторів, а коли ему відказано, жовняри побили старшину. На військо кинули ся селяни товпою, але уступки перед нагайками. Роздратовані страйкарі порішили не наймати ся до двора за ніяку ціну. Вківці замічує „Подолія“, що хліборобский страйк ширить ся з кождим днем від села до села, а до его зросту причиняє ся агітація за посередництвом відозв і брошурок, розкинутих по цілім росайскім Поділю.

— **Вісти з закорд. України.** З московської синодальної друкарні випущено вже українське Євангеліє св. Матей котре продає ся по 25 копійок.

Тижневик «Рідний Край», що виходить в Полтаві, перейшов під иншого редактора. Дотеперішній редактор Г. Маркевич передав «Р. Кр.» М. Дмитрієву, а наслідком сего уступив також другий редактор Г. Коваленко, так що тепер остав в редакції «Р. Кр.» сам Дмитрієв.

— **Самохід причиною нервових недуг.** Машиністи, що кермують самоходами, западають дуже часто на нервові недуги і параліж ріжних частий тіла наслідком надмірної праці. Нема що сему дивувати ся. Оноді довело ся нам бачити, як виглядав машиніст самоходу по переїзді 80 клм. дороги в протязі півтора години. Дорога вела з Бродів до Львова. По приїзді до Львова машиніст самоходу був майже непритомний, віддихав тяжко і дрожав на цілім тілі. Відвічальність самоходоного машиніста є величезна. Від него вимагає ся притомности духа, напруженої уваги, і сили. Нещастем для них є виминанє возів на гостинци. Самохід їдучи зі шкоростю 50 кілометрів на годину, робить майже ту саму дорогу, що пошійний поїзд. При тій шкорости не тяжко о випадок, тим більше, що погоничі виминаючих возів непокоять ся, побачивши перед або за собою туман пороху і занепоковні скручують то вправо то вліво. Карамбеля самоходу з возом є небезпечна не лише для їдучих возом, але і тих, що їдуть самоходом. Тяжка служба машиніста самоходу є причиною, що мало хто хоче до неї наймати ся і то лише за високою оплатою і за забезпеченем на випадок смерти. До того такий машиніст мусить мати запевнених кілька довших відпусток до року, аби з нервового розстрою міг повернути до нормального стану. Сі обставини є головною перепорою до введеня самоходів по містах замість кінних фіякрів.

— **Тяжкі умови на Волині.** Газета «Нар. Польза» надруковала в українськім перекладі копію умови економії з робітниками на Волині. Ось деякі точки з тої умови: „Я, селянка з села з такого то, наняла ся до такої то економії дідича Н. Н. за власною згодою на хліборобську роботу, якуб мені не доручили, усього на 144 робочих днів, на своїх харчах, з платою за весь час 34 карбованців (себото по 23½ коп. за день), з яких грошей в завдаток я одержала 40 карб., а останні гроші маю одержувати на далі потроху, скільки заслужу. При сїм я повинна: 1) Виходити на роботу, як сходить сонце, і робити до заходу сонця. 2) Коли я покину роботу без законних причин, я повинна повернути завдаток удвоє, не

вимагаючи за пророблений час ніякої плати. 3) На роботу я повинна виходити зараз, як мене покличуть. 4) Коли економія покличе мене до якої роботи в сьвято або в неділю, то я не маю права зректи ся роботи. 5) Коли я чи в сьвято, чи в будень без дозволу економії куди піду, я повинна та сі прогульні дні відробити вдвоє. 11) Колиб я занедужала або вмерла, то за мене повинна відробляти моя семья. 12) Ні в яким иншій випадку я не можу кинути роботу до речинця. Сі умови мені відомі, в чому я й розписую ся“.

— **Хитрий огорожник.** Славний маляр Месоніє, мав дуже спосібного огорожника. Кождий рід рослини і насія був ему знаний. Месоніє говорив про талановитість свого простого огорожника із Оквиіром. Та сей не дуже хотів вірити в знанє огорожника-мужика і постановив его «зблямувати». Взав асушену икру з оселедця, привіє огорожникови і питає ся его, якої рослини се насіє. Огорожник ему відказав, що те є насієм дуже рідкої тропічної рослини. На питанє, як треба довго чекати, щоби з сего насія показала ся ростина, відповів огорожник, що чотирнацять днів. Отсе «насіє» взяв огорожник зовсім поважно, щоби его посадити, а пани Месоніє і Оквиіє тішили ся вже наперед, що огорожника «надули». По чотирнацятьох днях приходить огорожник до сих панів і просить їх, щоби они глянули ту рідку рослину, яка показала ся з їх насія. З цікавостію заглядають під скло, а з землі стверчить кілька головок оселедців.

— **Насьміх долі.** Почтовий асистент, Ганух, що украв 11.000 К в почтовім уряді в Градци, утікаючи перед поліцією, забув торбину з грішми в ждальни на одній із стацій. Своєю згубою замів аж в поїзді. Тимчасом торбину найдено і провірено, що она належить до дефранданта та передано гроші почтовому зарядови, яко законному властителєви.

До св. Землі! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлєму і пр. Паломництво триває три неділі, з чого повних вісім днів в Єрусалимі і околиці. Ціна їзди з повним удержанєм за цілий час паломництва I кл. 450 К, II кл. 400 К, III кл. 300 К. Зголошеня приймає до дня 1. серпня 1906 н. ст. комітет паломництва до св. Землі. — Львів, пл. св. Юра ч. 5.

В будинку „Дністра“ є до винаймлення від 1. жовтня 1906 : помешканя по 5 комнат в партері, на I, II. і III. поверсі в домі ул. Підвалє ч. 7. склепи і пивниці в домі ул. Руска ч. 20. Близша відомість в канцелярії „Дністра“ Ринок ч. 10. (9—15)

Телеграми

з дня 21. липня 1906.

Відень. Галичина дістане ще 4 посольскі мандати, між тим 1 у Львові, 1 в Кракові, а на два мандати утворять один сільський округ у східній Галичині.

Відень. Межи молодочехами і чеськими аграрниками прийшло до умови, на основі якої аграрники мають дістати 42 посольскі мандати.

Прага. З Ліберця доносять, що робітники в цілих північних Чехах загрозили загальним страйком, если німецкі послы з Чех не залишать ставити перепони виборчій реформі.

Петербург. На вчерашнім засіданю думи давало ся замітити між послами велике обуренє на правительство, котре має розвзяти думу.

До Красного Села спроваджено 60.000 війська, вірного царєви.

Фільософ відзначаючий ученик, вправний інструктор глядає від 1. серпня лекції на час вакаційний найрадше в гірській околиці. Близші інформації в адміністрації «Руслана».

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. липня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пальона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
купує і продає
всякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

ПОДОРОЖ до АМЕРИКИ і КАНАДИ.
Ціни їзди
ГАМБУРГ-НОВИЙ ЙОРК
Поспішними і почтовими пароходами корон 178
Антверпія-Канада . . . . . „ 184
Гамбург-Буенос Айрес . . . . . „ 142
Всяких інформацій що до їзди до Америки, Африки, Азії і прогулькових поїздок по Середземнім мори уділяє
Лінія: ГАМБУРГ-АМЕРИКА.
Генеральний репрезентант для Галичини: (5—5)
І. ЕТТІНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.